

ОЦІНКА ЗАПАСІВ Згідно П(С)БО 9 «Запаси»		
<i>при надходженні запасів</i>	<i>при вибутті запасів</i>	<i>на дату складання балансу</i>
Залежно від шляхів надходження: – фактичні витрати; – собівартість, визначена згідно з П(С) БУ 16; – справедлива вартість; – балансова вартість; – первинна вартість	Залежно від виду діяльності: – ідентифікована собівартість; – середнезважена собівартість; – ФІФО; – ЛІФО (дія припинена); – нормативні витрати; – ціна продажу	По найменшій з двох оцінок: – первинній вартості; – чистій реалізаційній вартості

Рис. 2. Оцінка запасів згідно П(С)БО

Транспортно-заготівельні витрати (ТЗВ), що виникають в процесі придбання запасів згідно П(С)БО 9, можуть бути віднесені до первісної вартості придбання запасів за одним з двох способів:

- прямо включатися в собівартість придбаних запасів;
- відображатися на окремому субрахунку рахунків обліку запасів і щомісячно розподілятися між залишками невикористаних і використаних за місяць [1]. Вибір методу обліку ТЗВ визначається в наказі про облікову політику.

Також важливим моментом в обліку запасів є метод списання запасів (рис. 2). Від правильного вибору методу залежить не тільки обсяг матеріальних витрати, а і вартість залишків запасів на підприємстві, які відображуються в фінансовій звітності. Не виключається одночасне застосування відразу декількох методів оцінки. Лише з одним обмеженням: для всіх одиниць обліку запасів, що мають однакове призначення та однакові умови використання, застосовується тільки один із наведених методів [1]. Вибір метода також закріплюється в наказі про облікову політику.

Промислові підприємства зазвичай мають велику номенклатуру виробничих запасів. Тому з ціллю контролю за їх збереженням, отриманням точних відомостей про залишки запасів на підприємстві є необхідним проведення інвентаризація запасів. Згідно НП(С)БО інвентаризації проводиться обов'язково раз на рік перед складанням річної звітності. Але доцільно з ціллю посилення контролю проводити таку інвентаризацію щоквартально (хоча б частково, по деяким видам запасів).

Таким чином, правильна та раціональна організація обліку виробничих запасів та постійний контроль за їх наявністю та рухом, є інструментом ефективної роботи підприємства, конкурентоспроможності продукції та позитивного фінансового стану суб'єкта господарювання взагалі

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9: зі змінами за станом на 9 груд. 2011р. [Електронний ресурс] / МФУ, від 20.10.1999р.. – Режим доступу: <http://www.buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO9.aspx>
2. Титенко Л.В. Економічна сутність виробничих запасів [Електронний ресурс] / Л. В. Титенко // Фінанси, облік і аудит. – 2011. – №18. – С.361-367. – Режим доступу до журн.: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/foa/2011_18/18_b_19.pdf

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА

І.В. Погоріла

*Криворізький економічний інститут
«Криворізького національного університету»*

Управління підприємством у сьогоденні являє собою складні процеси, що здійснюються в умовах постійної змінності суспільного виробництва, збільшення альтернатив господарської діяльності. В умовах ринкових відносин підприємство несе відповідальність за результат своєї діяльності. Успішна діяльність набагато в чому визначається ефективним функціонуванням системи

управління майном, яка повинна бути спрямована на його збереження і ефективно-раціональне використання.

Майновий стан підприємства і процеси його формування, використання та відтворення - одна з найбільш важливих для підприємства характеристик успішності ведення його фінансово-господарської діяльності.

Тому актуальною темою сучасності постає питання визначення методологічних підходів до аналізу майна підприємства. Аналіз майна є важливим для кожного підприємства, адже фінансовий стан і його стабільність значною мірою залежить від того, яке майно є в розпорядженні організації, в які активи вкладено кошти, які доходи воно йому приносить[1].

Теоретичні аспекти методологічних підходів до аналізу майна підприємства у своїх роботах висвітлювали вітчизняні та зарубіжні вчені економісти: Амоша О.І., Кисельов М. В., Ковальов В.В., Кузьміна К.М., Сікора Л.К., Бланка М.Д., Савіцька Г. В., Шайдін З.М. та інші.

Важливою ознакою здійснення діяльності кожного підприємства є наявність певного майна, яке йому належить як власнику чи на правах володіння.

Згідно з Господарським Кодексом України, майном визнається сукупність речей та інших цінностей (включаючи нематеріальні активи), які мають вартісне визначення, виробляються чи використовуються у діяльності суб'єктів господарювання та відображаються в балансі або враховуються в інших передбачених законом формах обліку майна цих суб'єктів[2].

Основною метою аналізу майна підприємства є виявлення і задоволення потреби в окремих його видах для забезпечення операційного процесу, а також оптимізації його складу для забезпечення умов ефективності господарської діяльності.

Задачі аналізу майна підприємства є наступними:

- дослідження складу, динаміки і структури майна підприємства;
- аналіз стану майна підприємства;
- оцінка складу і джерел утворення майна підприємства;
- визначення ефективності фінансування і використання майна підприємства.

Основою інформаційного забезпечення при аналізі майна підприємства є бухгалтерський баланс, який являє собою моментальний знімок фінансово-господарського стану фірми на певну дату.

У промислово розвинених країнах склалося декілька підходів до оцінки майна підприємств [3, с.119]. Перший підхід - майновий. У його основі лежить оцінка складових елементів майна. Другий підхід містить у собі не тільки оцінку майнових елементів, але й підприємство в цілому як єдиного функціонуючого комплексу.

Майновий метод є найбільш простим і доступним методом оцінки майна підприємства, за допомогою якого можна визначити вартість майна. Більш точно можна розрахувати вартість майна по величині нетто-активів, але із застосуванням інфляційного балансу, який складається за даними переоцінки матеріальних активів підприємства. Техніка цього методу полягає у визначенні вартості майна підприємства як суми вартості основних засобів - нетто і обігових коштів, фінансованих із власних джерел, скоригований на рівень інфляції.

Найбільш точною, на думку практиків, вважається аналіз майна підприємства за методом внутрішньої вартості, коли майно розділяється на групи - основний капітал, запаси, грошові активи й пасиви. У свою чергу групи підрозділяються на підгрупи - устаткування, векселі, акції і т.д. На підставі отриманих оцінок проводиться економічний аналіз ефективності використання майна, головним чином його рентабельності, що допомагає визначити фінансові можливості підприємства.

Важливим при аналізі майна підприємства є дослідження джерел його фінансування. На підприємствах різних організаційно-правових форм може бути два види капіталу, які фінансують утворення майна підприємства: власний і залучений (позиковий). Тому при розробці стратегій використання майна одним з основних етапів є аналіз відповідних фінансових джерел. При цьому слід враховувати, що підприємство, яке використовує залучений капітал, має більш високий фінансовий потенціал свого розвитку і можливості приросту фінансової рентабельності діяльності, але при цьому в більшій мірі генерує фінансовий ризик і загрозу банкрутства.

Основні засоби й нематеріальні активи відносяться до найменш ліквідного майна підприємства. Аналіз використання необоротних активів є активним засобом впливу на ефективність виробництва. При аналізі встановлюють залежність результатів від величини витрат і ступені використання ресурсів, виявляють закономірності зміни ефективності використання необоротних активів.

Для оцінки структури основних фондів найчастіше використовують їх розподіл на активну та пасивну частину. Збільшення питомої ваги активної частини основних фондів і відповідно

зменшення частки з пасивної частини є важливим чинником росту ефективності виробничої діяльності. Сама ж ефективність діяльності залежить не тільки від структури основних фондів, але й від структури самого майна підприємства. Фінансове становище підприємства перебуває в безпосередній залежності від того, наскільки швидко засоби, вкладені в активи, перетворюються в реальні гроші[4, с. 65].

Отже, аналіз майна підприємства є тим джерелом інформації, який дає змогу оцінити стан основних фондів господарюючого суб'єкта та першоджерела їх формування. Це дасть можливість за необхідності вчасно приступити до пошуків резервів оптимізації майнового стану та рішень підвищення ефективності його використання.

Література

1. Савельєва Л. О., Визначення підходів до аналізу майна підприємства / Л.О. Савельєва, О.В.Мізіна - Матеріали Всеукраїнської науково - практичної конференції. Донецьк, ДонНТУ 2011 р., с. 228-231.
2. Господарський кодекс України (ГКУ) від 16.01.2003 № 436-IV.
3. Кузмінова К. М. Майно, його структура і склад у підприємствах вугільної галузі // Економіка промисловості. – 2009 р. – №6. – с. 24-37.
4. Сікора Л.К. Специфіка структури основних і оборотних фондів підприємств вугільної промисловості // Уголь Украины. – 2008 р.– №7. - с. 63-72

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ: «ПАРУС», «ГАЛАКТИКА», «1С БУХГАЛТЕРІЯ»

І.В. Погоріла

*Криворізький економічний інститут
«Криворізького національного університету»*

Обов'язковою умовою досягнення оперативності та вірогідності інформації, контролю процесу розрахунків з постачальниками та підрядниками є автоматизація обліку за допомогою інформаційних систем.

Проблемами автоматизації бухгалтерського обліку присвячено праці таких вітчизняних вчених: Ф.Ф. Бутиця, С.В. Івахненкова, Т.Я. Тинтулової, Е.Н. Гончарової.

Автоматизація організації обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками проводиться з метою зниження собівартості продукції, підвищення рентабельності виробництва (робіт, послуг), виявлення та використання внутрішньогосподарчих резервів, попередження перевитрат та зловживань [3].

Процес обліку розрахунків з контрагентами є досить містким та складним, а вибір шляху розв'язку даної задачі зводиться до вибору програмного середовища, в якому доцільніше буде її розв'язувати. Тому існує два варіанти – встановлення готової спеціалізованої бухгалтерської системи або розробка власної.

Звичайно, створення власної інформаційної програми для підприємства є найбільш оптимальним рішенням, так як при проектуванні майбутнього програмного продукту можна врахувати всі тонкощі діяльності підприємства, пов'язані з особливостями галузі. Однак, вітчизняні підприємства надають перевагу ліцензійним спеціалізованим бухгалтерським системам.

В Україні найбільш широко використовуються наступні програмні продукти: «Галактика», «Парус», «1С Бухгалтерія 7.7, 8.0». Кожна з зазначених програм має різні підходи до організації обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками, які представлені в табл. 1.